

Samfundsøkonomisk betydningen af fodbold i Danmark

360 graders afdækning

For information on obtaining additional copies, permission to reprint or translate this work, and all other correspondence, please contact:

DAMVAD Analytics
Havnegade 39
DK-1058 Copenhagen K
info@damvad.com
damvad.com

Copyright 2017, Damvad Analytics A/S

Indhold

1	Resume	4
1.1	Analysens hovedkonklusioner	4
2	De frivilliges samfundsværdi	6
2.1	Introduktion til de frivillige	6
2.2	Beregning af antal fuldtidsstillinger	6
2.3	Værdien af de frivillige	8
3	Fodboldens økonomiske effekter	9
3.1	Introduktion	9
3.2	Metode til beregning af fodboldens økonomiske betydning	9
3.3	Fodboldens bidrag til omsætning, BNP og beskæftigelse i Danmark	11
3.4	Fodboldens økonomiske betydning i bred forstand	12
4	Fodboldens sundhedsøkonomiske betydning	15
4.1	Introduktion	15
4.2	Konsekvenser ved inaktivitet	16
4.3	Kontrafaktisk analyse af aktivitetsniveau, hvis DBU ikke fandtes	17
4.4	Konsekvenser for børn ved inaktivitet	21
4.5	Fra aktivitetsniveau til sundhedsmæssig betydning af fodbold	22
4.6	Udregning af den sundhedsøkonomiske besparelse	23
5	Fodboldens sociale effekter	26
	Introduktion	26
5.1	Case: DBU's Get2 Fodboldskoler	27
5.2	Case: Fodbold som beskæftigelse	28
6	Metodebeskrivelse	31
6.1	Uddybende forklaring af DAMVAD Analytics Input-Output model	31
6.2	Nærmere beskrivelse af beregning af inaktive	31
6.2.1	Som resten af befolkningen	32
6.2.2	Øget aktivitet i anden sport	32
6.2.3	Aktive finder anden sport	32

1 Resume

Fodbold har stor betydning for det danske samfund, og spiller en væsentlig rolle i mange danskeres hverdag. Dansk Boldspil-Union (DBU) er dermed med til at gøre en forskel i samfundet, med fodbold som redskab.

DBU er det suverænt største specialforbund i DIF med fodboldklubbernes ca. 336.713 medlemmer (2016). Godt 64 pct. af fodboldspillerne er under 18 år svarende til at ca. hver femte person i alderen 0-18 år i Danmark spiller fodbold. DBU og fodboldklubberne spiller en afgørende rolle i forhold til at fremme en sund og aktiv livsstil i Danmark.

Fodboldens bidrag til det danske samfund er mangeartet, og i denne rapport retter vi fokus på nogle af de vigtigste bidrag fra sporten. Vi afdækker fodboldens samfundsbidrag via. fire kanaler:

1. Den værdi fodboldens mange **frivillige** skaber i fodboldens foreningsliv.
2. Den **nationaløkonomiske betydning**. Fodbold øger den økonomiske aktivitet, hvilket afspejles i BNP.
3. Den **sundhedsøkonomiske værdi**. Fodbold bidrager positivt til danskernes fysiske sundhed.
4. Den **sociale værdi**. Fodbold spiller en vigtig rolle i mange sociale sammenhænge og skaber derigennem værdi for danskerne.

1.1 Analysens hovedkonklusioner

DBU's kampagne 'En Del Af Noget Større' henviser til fodboldens betydning for blandt andet sundhed, social ansvarlighed og integration, hvor igennem fodbolden bidrager til det danske samfund. I denne analyse sættes tal på, hvordan fodbolden bidrager positivt til samfundet og er en del af noget større.

Økonomisk betydning

I analysen vurderes amatørklubberne og de professionelle klubbers økonomiske betydning for vækst og beskæftigelse i Danmark. Fodbold skaber aktivitet i fodboldbranchen selv og ved køb af varer og services i andre brancher.

Fodbold skaber årligt en omsætning i det danske samfund på 3,3 mia. kr. Hvilket påvirker Danmarks bruttonationalprodukt (BNP) med 1,7 mia. kr. og bidrager til 6.160 jobs i Danmark.

Sundhedseffekter

Fysisk aktivitet spiller en vigtig rolle for sundheden, og der er samtidig store samfundsøkonomiske omkostninger forbundet med fysisk inaktivitet. Omkring 3. mio. danskere er fysisk aktive. Blandt disse er ca. 10 pct. aktive i DBU-regi. I analysen opsættes en kontrafaktisk model, der beregner fodboldens sundhedsøkonomiske værdi. På baggrund af denne model vurderes det, at mellem 12.000 og 35.000 af fodboldspillerne ville blive inaktive, såfremt det ikke var muligt at være fysisk aktiv i fodboldklubberne. DBU og fodboldklubberne bidrager således i høj grad til at holde danskerne fysisk aktive og reducerer derved omkostningerne i det danske sundhedsvæsen, samt mindsker antallet af fraværsdage på arbejdsmarkedet. **Fodbolden forhindrer således mellem 50.000-140.000 sygedage årligt.**

Samlet set medfører fodbold sundhedsøkonomiske besparelser for det danske samfund på mellem 400-1.100 mio. kr. årligt. Det skyldes et mindre produktionstab pga. sygdom og lavere udgifter til behandling og pleje.

Sociale effekter

Fodbold er mere end bare et spil. DBU og fodboldklubberne har en vigtig rolle i forhold til at danne uformelle fællesskaber og udbrede en kultur, som

bidrager til et bedre samfund med tillidsbårne relationer mellem mennesker.

DBU's indsatser, som Get2 Fodboldskoler og 'Fodbold som Beskæftigelse' kan samtidig være med til at give store besparelser for samfundet. Get2 Fodboldskolerne er med til at give børn og unge i udsatte områder en fritidsaktivitet. Hvis indsatsen kan fjerne bare en fra gaden, som derved undgår at blive kriminel, er der store besparelser at hente for samfundet. Ligeledes er der store besparelser for samfundet, hvis indsatser som 'Fodbold som Beskæftigelse' kan hjælpe unge aktivitetsparate med at komme i job, eller de uddannelsesparate unge til at tage en uddannelse.

Fodbolden samler folk uanset baggrund, bevæger og skaber bevægelse. Ikke mindst gennem de mange frivillige der med deres engagement gør en enorm forskel for deres lokalsamfund over hele landet. Der er samlet ca. 126.000 frivillige i fodbolden, som alle bruger mellem 0,5 – 6 timer hver uge afhængigt af typen af det frivillige arbejde. **De frivillige bruger således hvert år omkring 17,6 millioner timer på deres frivillige arbejde i DBU-regi, svarende til omkring 9.000 fuldtidsstillinger.**

2 De frivilliges samfundsværdi

2.1 Introduktion til de frivillige

Fodboldens mange frivillige skaber stor værdi, og har stor betydning for fodboldens foreningsliv. De frivillige løser mange forskellige opgaver i forbindelse med foreningslivet, fx som trænere, holdledere, dommere, bestyrelsesmedlemmer, kasserer mv. I det følgende opdeles de frivillige i fem overordnede grupper, henholdsvis *'Administration og ledelse'*, *'Sport og træning'*, *'Dommere'*, *'Andre faste opgaver'* og *'Ad hoc opgaver'*.

'Administration og ledelse' dækker blandt andet over medlemmer af bestyrelsen eller faste udvalg, andre frivillige ledere, mv. *'Sport og træning'* dækker over trænere, instruktører, gruppe- og holdledere, mv. *'Dommere'* dækker, som navnet angiver, de frivillige dommere. *'Andre faste opgaver'* dækker blandt andet over faste hjælpere til træning og kampe, eller personer som fast varetager pasning af cafeteria, klubhus eller lign., mens *'Ad hoc opgaver'* dækker over frivillige, som fx har hjulpet med at

organisere events, stævner, fester eller lignende, eller løst andre praktiske opgaver, så som vask af spillertøj, kørsel til og fra kampe samt andet forefaldende frivilligt arbejde.

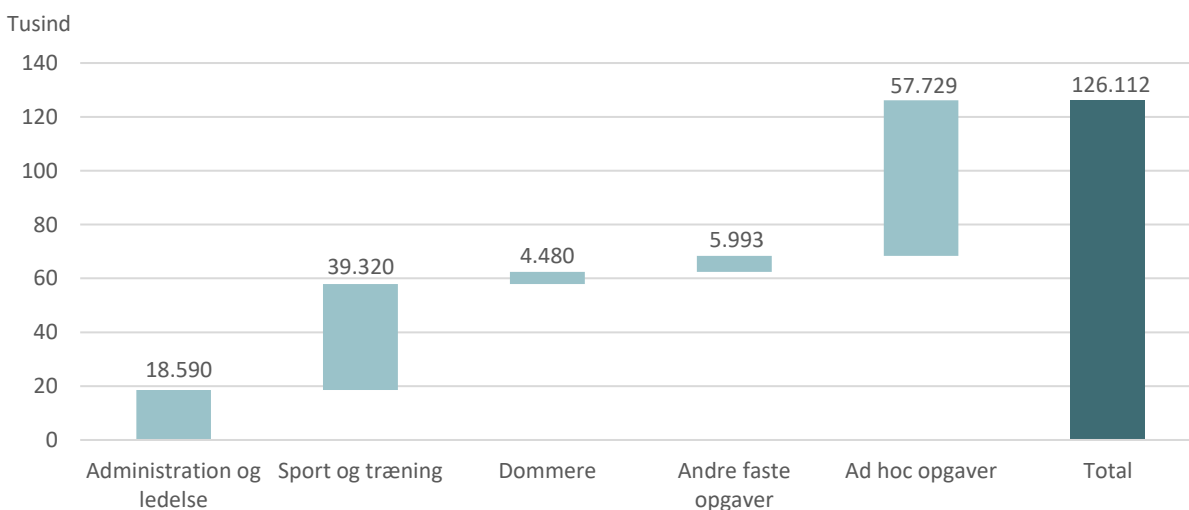
Der er godt 126.000 frivillige i Danmarks ca. 1650 fodboldklubber. Hver tredje frivillig er træner, mens hver syvende frivillig i fodbolden er indenfor *'Administration og ledelse'*. Omkring halvdelen af de frivillige i DBU laver frivilligt arbejde på ad hoc basis, jf. figur 2.1

2.2 Beregning af antal fuldtidsstillinger

Der er samlet ca. 126.000 frivillige i DBU. For at sætte dette tal i perspektiv, beregnes antallet af fuldtidsstillinger, som de frivilliges arbejde svarer til.

For at beregne antallet af fuldtidsstillinger, tages udgangspunkt i antallet af hver type af frivillige, der findes i fodbolden, som vist i figur 2.1 **Error! Reference source not found.** Herefter beregnes det

FIGUR 2.1
Antal frivillige i fodbold

Kilde: Syddansk Universitet (2016), Baggrundsnotat til frivillighedsundersøgelsen 2016

samlede antal af timer, de frivillige bruger årligt på deres frivillige arbejde. De årlige antal timer kan herefter ganges på antallet af frivillige, for at få det samlede antal timer der bliver lagt i DBU om året. Det samlede antal timer kan efterfølgende omsættes til fuldtidsstillinger.

Vi ser således først på antallet af timer de frivillige ligger i DBU-regi. De frivillige bruger hver uge i gennemsnit mellem 0,5 - 6 timer afhængigt af typen af det frivillige arbejde, og om det er indenfor eller udenfor sæson, jf. tabel 2.2

TABEL 2.2
Gennemsnitlig timeforbrug pr. uge

	I sæson	Udenfor sæson	Timer årligt
Administration og ledelse	3,9	1,8	175
Sport og træning	5,7	1,3	239
Dommere, Andre faste opgaver, Ad hoc opgaver	1,7	0,5	73

Kilde: DIF (2013). Estimat på værdien af det frivillige arbejde i DIF
Note: Sæsonen svarer til 9 måneder, modsvarende er perioden udenfor sæsonen 3 måneder. Samlet estimat for året er vægtet efter sæson. Beregningseksempel for 'Sport og træning': $52 \cdot (9/12 \cdot 5,7 + 3/12 \cdot 1,3) = 239$ timer årligt

På et år bruger frivillige indenfor '*Sport og træning*' i gennemsnit ca. 239 timer, '*Administration og ledelse*' ca. 175 timer og frivillige indenfor de andre kategorier ca. 73 timer.

De frivillige bruger således hvert år omkring 17,6 millioner timer på deres frivillige arbejde i DBU-regi, jf. tabel 2.3

¹AUH (2017): <http://www.auh.dk/om-auh/fakta-om-hospitalet/auh-i-tal/>

TABEL 2.3
De frivilliges samlede antal timer årligt

DBU	Samlet antal timer i 1.000
Administration og ledelse	3.253
Sport og træning	9.405
Dommere	327
Andre faste opgaver	435
Ad hoc opgaver	4.214
Total	17.634

Kilde: DAMVAD Analytics 2017
Note: Beregningseksempel for 'Sport og træning': $39.320 \cdot 239,2 = 9.405.344$ timer årligt

Det samlede antal timer kan herefter opgøres i fuldtidsstillinger. Hvis de frivillige arbejdede hele året 37 timer om ugen, ville det svare til 9.165 fuldtidsstillinger, jf. tabel 2.4.

TABEL 2.4
Antal fuldtidsstillinger DBU's frivillige svarer til

DBU	Antal fuldtidsstillinger
Administration og ledelse	1.691
Sport og træning	4.888
Dommere	170
Andre faste opgaver	226
Ad hoc opgaver	2.190
Total	9.165

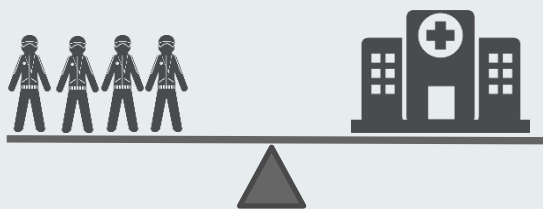
Kilde: DAMVAD Analytics 2017
Note: Beregningseksempel for 'Sport og træning': $9.405.344 / 52 / 37 = 4.888$ fuldtidsstillinger

Fodboldens frivillige arbejder ligeså mange timer som alle ansatte på hele Aarhus Universitetshospital¹, og svarer til godt ligeså mange fuldtidsansatte murere, som der arbejder i Danmark².

² Danmarks Statistik, tabel BYG1 4. kvartal 2016

9.000 fuldtidsstillinger

... svarer fodboldens frivillige til. Det samme antal som arbejder på Aarhus Universitetshospital.

2.3 Værdien af de frivillige

Den tid de frivillige bruger skaber stor værdi for DBU og foreningslivet. Hvis samtlige af de frivillige skulle erstattes af lønnet personale, ville det være omkostningsfuldt for fodboldklubberne.

Antallet af timer de frivillige bruger, kan tillægges en værdi, i form af løn, hvis de frivillige skulle erstattes af lønnet personale. Lønnen afhænger af hvilken funktion den frivillige varetager. Der anvendes derfor en løn svarende til hver kategori af de frivillige.

Det kan være vanskeligt at finde den helt præcise jobfunktion til de forskellige kategorier af frivillige. Der kan blandt andet indenfor '*Administration og ledelse*' være meget varierende opgaver, og samtidig kan det variere fra klub til klub, hvad der ligger i at være medlem af bestyrelsen, formand eller tage sig af det administrative i klubben.

For de frivillige indenfor '*Administration og ledelse*', er den mest dækkende jobfunktion fra Danmarks Statistik³ "Ledelse af hovedaktiviteten indenfor sport, forlystelse eller kultur". Gennemsnitslønnen er for denne jobfunktion 325,78 kr. i timen⁴.

³ Danmarks Statistik, Tabel LONS20

⁴ Samme metode benyttes af DIF (2013) *Estimat på værdien af det frivillige arbejde i DIF*. I notatet nævnes det at timelønnen for løngruppen "Ledelse

Den mest dækkende jobfunktion for de frivillige indenfor '*Sport og træning*' og '*Dommere*' er "Træner-, instruktør- og dommerarbejde inden for sport", som har en gennemsnitsløn på 238,84 kr. i timen.

For de sidste to kategorier af frivillige, '*Andre faste opgaver*' og '*Ad hoc opgaver*', benyttes jobfunktionen "Forefaldende arbejde", her er gennemsnitslønnen 163,71 kr. i timen.

Når gennemsnitslønnen benyttes til at beregne det samlede estimat, tages der ikke højde for de varierende opgaver der er blandt de frivillige indenfor de fem kategorier af frivillige.

Ganges gennemsnitslønnen på antallet af timer de frivillige bruger om året, fås et estimat for den samlede værdi af de frivillige.

Værdien af de frivillige i dansk fodbold svarer således til ca. 4,1 mia. kr., hvis samtlige frivillige i dansk fodbold blev erstattet af lønnet personale.

TABEL 2.5
Værdien af de frivillige

DBU	Værdi, mio. kr.
Administration og ledelse	1.060 DKK
Sport og træning	2.246 DKK
Dommere	78 DKK
Andre faste opgaver	71 DKK
Ad hoc opgaver	690 DKK
Total	4.145 DKK

Kilde: DAMVAD Analytics 2017

Note: Beregningseksempel for 'Sport og træning': $9.405.344 \cdot 238,84 = 2.246.372.361$ kr.

Den samlede værdi for fodboldens frivillige indenfor '*Administration og ledelse*' er således ca. 1,1 mia. kr., 2,2 mia. kr. indenfor '*Sport og træning*' og 0,8 mia. kr. for de resterende frivillige i DBU.

af hovedaktiviteten indenfor sport, forlystelse eller kultur" er forholdsvis høj, hvilket kan give et kunstigt højt billede af ledernes økonomiske bidrag til samfundet. Det samme gør sig gældende i denne analyse.

3 Fodboldens økonomiske effekter

3.1 Introduktion

Fodbolden er den største idrætsgren i Danmark og har en stor betydning for det danske samfund. På sundhedsområdet har internationale undersøgelser påvist, at der er adskillige positive gevinster for helbredet i forbindelse med fysisk aktivitet. Der er mindre opmærksomhed og viden om den samfundsøkonomiske aktivitet fodbold bidrager til.

Fodbold skaber økonomisk aktivitet i samfundet igennem flere kanaler fx gennem drift af fodboldbaner og stadions, salg af mad og drikkevarer, salg af merchandise og andre fodbold relaterede aktiviteter.

Ud over den direkte økonomiske aktivitet i fodboldklubberne selv skaber klubberne også økonomisk aktivitet i andre brancher, når de indkøber varer fx spillertøj og fødevarer, og når de køber serviceydelser som fx transport, rengøring, marketing og revision. De afledte effekter af fodbold i andre brancher beregnes ved brug af en Input-Output model, der modellerer sammenhængerne i dansk økonomi. For en uddybende forklaring af Input-Output modellen se metodeafsnit.

I analysen beregnes de økonomiske effekter af fodbolden for hhv. amatørklubberne og de professionelle klubber. De to grupper defineres som:

1. Amatørklubber: DBU's 1.657 amatørklubber
2. Professionelle klubber; Superligaen, 1. division og 2. division

3.2 Metode til beregning af fodboldens økonomiske betydning

For at bestemme DBU's økonomiske betydning bruges de officielle statistikker for idrætsbranchen i Nationalregnskabet. Her skelnes der imellem aktivite-

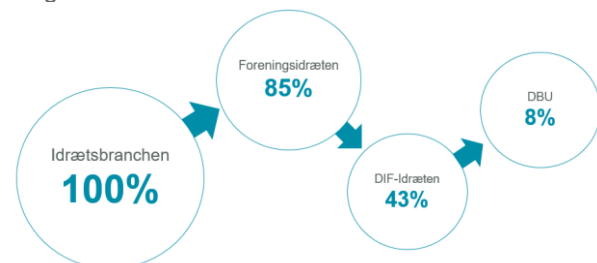
ter, som stammer fra 'markedsrettede' aktører (professionelle) og 'ikke-markedsrettede' aktører (amatører).

Amatørklubber

For at beregne den økonomiske aktivitet, som stammer fra DBU's amatørklubber, benyttes samme metode, som har ligget til grund for en tidligere analyse lavet for Danmarks Idrætsforbund (DIF), *Den økonomiske betydning af Danmarks Idrætsforbund (2013)*.

Der tages udgangspunkt idrætsbranchens økonomiske betydning, hvor aktiviteten stammer fra 'ikke-markedsrettede' aktører. Først skilles fitnessbranchen ud af idrætsbranchen, da den generelt ikke er en del af foreningsidrætten. Herefter udskilles DIF-idrætten fra foreningsidrætten og til sidst bestemmes fodboldens andel af DIF-idrætten. Fodbold er det suverænt største specialforbund i DIF og udgør med sine 336.000 medlemmer knap en femtedel af DIF's medlemmer. Fodboldens amatørklubber udgør totaltalt set 8 pct. af den samlede (ikke markedsrettede) danske idrætsbranche, se figur 3.1. Det svarer til en omsætning på godt 400 mio. kr. og knap 800 beskæftigede.

FIGUR 3.1
Beregning af amatørklubbernes økonomiske betydning

Kilde: DAMVAD Analytics 2017

Professionelle klubber

Den professionelle fodboldaktivitet i Superligaen, 1. division og 2. division er betydelig og større end den

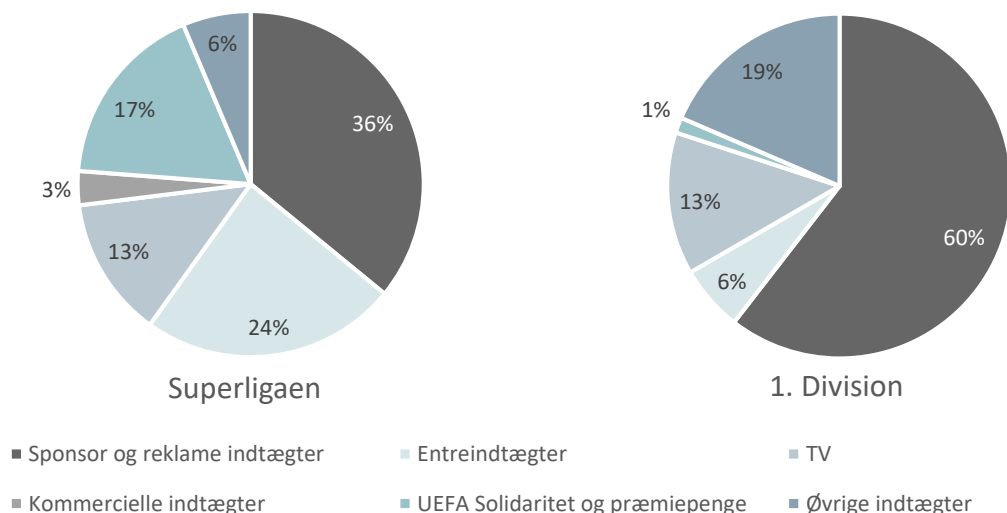
tilsvarende aktivitet for de professionelle dele af andre idrætsgrene. Aktiviteten fra de professionelle fodboldklubber udgør derfor en større andel af DIF's samlede aktivitet, som stammer fra 'markedsrettede aktører', end aktiviteten fra professionelle i andre af specialforbund. De professionelle fodboldklubbers bidrag til den økonomiske aktivitet ville derfor blive undervurderet, hvis man opgjorde bidraget efter samme metode som for amatørklubbene, hvor bidraget baseres på medlemstallene.

Derfor bliver bidraget fra de professionelle fodboldklubbers aktivitet beregnet ud fra klubbernes omsætningstal hentet fra deres regnskaber. DBU har udregnet den samlede omsætning for Superligaen, 1. division og 2. division til at være 1.595 mio. kr. ud fra de offentlige tilgængelige regnskaber for regnskabsåret 2015. Dermed udgør den professionelle fodbold 35 pct. af alt markedsrettet idræt i Danmark og 42 pct. af den markedsrettede foreningsidræt.

De professionelle klubbers omsætning stammer fra blandt andet sponsor og reklameindtægter, entreindtægter, TV, UEFA solidaritet og præmiepenge. Superligaens omsætning er 5 gange så stor som 1. Divisions. Den største omsætningspost er sponsor og reklameindtægter for både Superligaen og 1. Division, jf. figur 3.2. Derudover består 17 pct. af Superligaens indtægter fra UEFA Solidaritet og præmiepenge mod 1 pct. hos 1. Division. Den største forskel på omsætningsfordelingen mellem Superligaen og 1. Division er posten 'sponsor og reklameindtægter', som står for hele 60 pct. af indtægterne i 1. Division, mens den i Superligaen tegner sig for 36 pct. af indtægterne.

Indtægterne fra TV udgør 13 pct. af den samlede omsætning for både Superligaen og 1. Division. I det danske samfund har idræt en stor interesse og dækning af idrætsbegivenheder, og de hjemlige ligar fylder derfor en relativ stor del af sendefloden

FIGUR 3.2
Omsætningsfordeling for Superligaen og 1. Division

Kilde: Dansk Boldspil-Union / DBU Elite

på tv- og radiostationer og af spaltepladsen i de trykte medier. I 2015 udgjorde sport fx 8 pct. af sendetiden på TV2 og 3 pct. på DR1, dertil kommer de mange sportskanaler som udelukkende viser sport⁵. Indtægterne fra senderettighederne er en væsentlig og stigende indtægt for fodboldklubberne. TV-rettighederne til fx Superligaen kostede fra 1990-1995 15 mio. kr. om året og steg til over 300 mio. kr. for de seneste to aftaler (2009-2012 og 2012-2015). Den nyeste aftale ligger på omkring 400 mio. kr. årligt for rettighederne i perioden 2015/2016-2020/2021, hvilket samlet svarer til et beløb på 2,4 mio. kr. for den samlede rettighedsperiode⁶.

3.3 Fodboldens bidrag til omsætning, BNP og beskæftigelse i Danmark

Fodboldklubberne havde i 2015 en omsætning på over 2 mia. kr., hvoraf godt trefjerdedele stammer fra de professionelle klubber. Fodboldklubberne skabte også økonomisk aktivitet i andre brancher for yderligere 1,2 mia. kr., når de indkøbte varer og serviceydelser. Samlet bidrog fodbolden således med en omsætning på ca. 3,3 mia. kr., jf. tabel 3.3.

Den økonomisk aktivitet i fodboldklubberne genererede en beskæftigelse i Danmark på godt 6.160 beskæftigede. DBU's professionelle klubber beskæftigede ca. 4.450 personer, mens DBU's amatørklubber beskæftigede ca. 800 personer. Fodboldklubberne beskæftigede altså i alt ca. 5.250 personer eksklusiv løsere tilknyttede medarbejder, og de ca. 126.000 frivillige, der på forskelligvis bidrog til fodbolden i 2015. Jobtallene dækker alle personer, hvis hovedbeskæftigelse er i idrætsbranchen og omfatter alle personer fra medarbejderen i DBU til direktøren i fodboldklubben og kioskmanden på stadionet. Personer, der har deres hovedbeskæftigelse i en anden branche, indgår ikke i jobtallene.

⁵ Danmarks Statistik, Statistikbanken tabel FOR4212, TNS Gallup, TV-meter årsrapport.

tøren i fodboldklubben og kioskmanden på stadionet. Personer, der har deres hovedbeskæftigelse i en anden branche, indgår ikke i jobtallene.

TABEL 3.3
Fodboldens direkte og indirekte økonomiske betydning i 2015

	Omsætning, mio. kr.	BNP mio. kr.	Beskæftigelse
Professionelle klubber (marked)	1.595	928	4.448
Amatørklubber (ikke-marked)	428	248	797
Direkte i alt	2.023	1.176	5.245
Afledte i alt	1.241	539	915
Total	3.264	1.715	6.160

Kilde: DAMVAD Analytics på baggrund af Input-output model baseret på Nationalregnskabet.

Fodbold bidrog også til Danmarks bruttonationalprodukt (BNP) med godt 1,7 mia. kr. i 2015. BNP er et udtryk for værdien af et lands samlede produktion af varer og tjenester minus værdien af de anvendte input i produktionen. De professionelle klubber bidrog direkte til BNP med 928 mio. kr., mens DBU's amatørklubber bidrog med 248 mio. kr. Herudover bidrog underleverandører i fodbold til BNP med 539 mio. kr.

Vidste du...

...at en gennemsnitlig Superligaklub bidrager med 302 jobs og med 63 mio. kr. til BNP.

De professionelle fodboldklubber og amatørklubberne omsatte for i alt 2.023 mio. kr. i 2015, hvilket

⁶ Idrættens Analyseinstitut: http://www.idan.dk/nyhedsoversigt/nyheder/2014/a536_ny-aftale-skal-forbedre-superligaens-konkurrenceevne/

er ligeså meget som alle McDonald's restauranter i Danmark. Dertil beskæftigede de 5.245, som er i samme omfang som antallet af ansatte i hele DSB.

udstyr. De resterende udgifterne fordeler sig som vist i figur 3.5.

3.4 Fodboldens økonomiske betydning i bred forstand

Fodbolden har flere afledte effekter end dem det er muligt at bestemme ud fra Nationalregnskabet. Men disse effekter er behæftet med større usikkerhed.

Fodboldklubbernes 336.713 medlemmer, efterspørger en stor mængde fodboldudstyr så som fodbold tøj og fodboldsko, som er nødvendige for at kunne spille fodbold. Fodboldspillernes efterspørgsel efter fodboldudstyr mv., generer en betydelig aktivitet og beskæftigelse i Danmark.

Fodboldspillernes udgifter opdelt for henholdsvis børn under 16 år og voksne over 16 år og over ses i tabel 3.4.

TABEL 3.4
Fodboldspillernes udgifter

	Børn 7-15	Voksne 16+
Medlemskaber	1.597 DKK	1.827 DKK
Gebyrer	448 DKK	218 DKK
Tøj/sko	1.581 DKK	1.414 DKK
Udstyr	677 DKK	1.126 DKK
Billetter	216 DKK	615 DKK
I alt	4.519 DKK	5.200 DKK

Kilde: Idrættens Analyseinstitut (2014): "Danskernes forbrug af penge på sport og motion".

Note: Rejser dækker over rejser med motionsindhold og ikke kun rejser i forbindelse med fodbold.

De to største udgifter i forbindelse med fodbold, for fodboldspillere i alderen 7-15 år, er medlemskaber og tøj og sko. Udgifter til blandt andet bolde og ben-skiner udgør 11 pct. og er dækket af kategorien

Fodboldspillerne over 15 år har udgifter til fodbold, som fordeler sig i store træk, som børnenes udgifter. Dog bruger de voksne lidt flere penge på udstyr og billetter, jf. Figur 3.5.

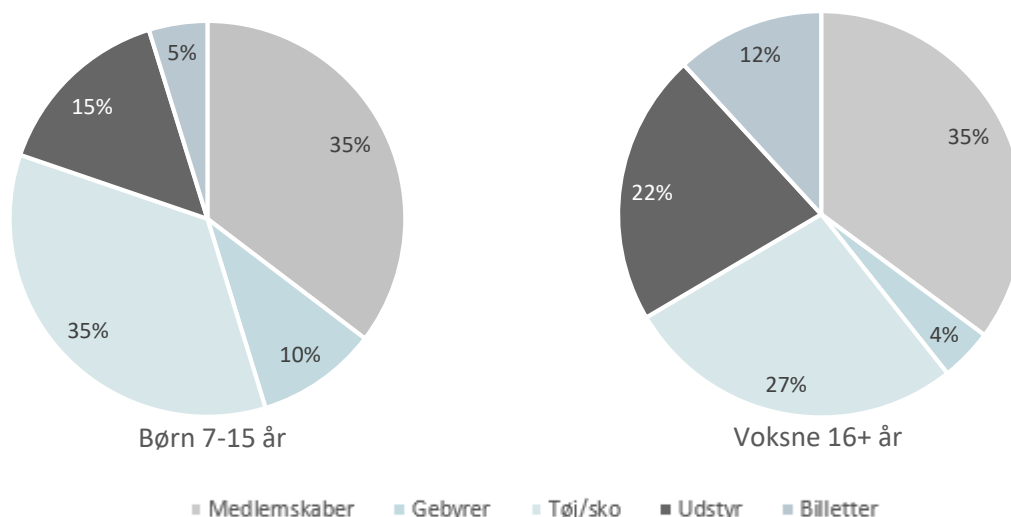
Udgifter til medlemskaber, gebyrer til stævner og konkurrencer samt billetter indgår i klubbernes regnskab, og er derfor allerede medregnet i de tidligere beregninger. De resterende udgifter som tøj, sko og udstyr som blandt andet bolde og benskiner, er udenfor klubbernes regnskab. Udgifterne hertil er derfor med til at skabe en yderligere aktivitet i samfundet, end den der er beregnet ud fra Nationalregnskabet.

Fodboldklubbernes 336.713 medlemmer bruger ca. 800 mio. kr. om året på tøj, sko og udstyr. I figur 3.6 ses medlemmernes samlede årlige udgifter. Fodboldklubbernes samlede køb af tøj, sko og udstyr

genererer en betydelig aktivitet og beskæftiger ca. 2.500 personer⁷.

FIGUR 3.5
Fodboldspillernes årlige udgifter fordelt på fodbold

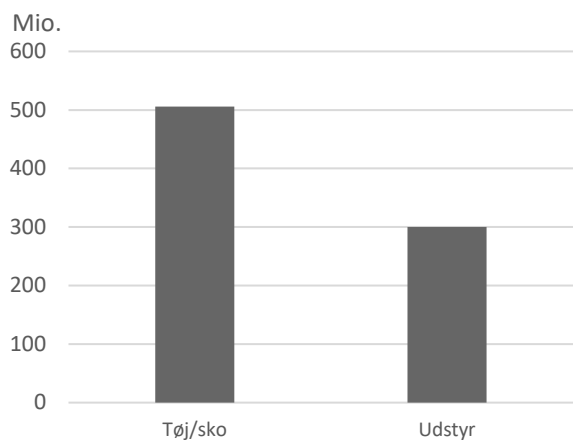

Kilde: Idrættens Analyseinstitut (2014): "Danskernes forbrug af penge på sport og motion".

⁷ DAMVAD Analytics på baggrund af Input-output model baseret på Nationalregnskabet.

FIGUR 3.6

Fodboldspillernes samlede årlige udgifter på tøj og sko og udstyr (mio. kr.)

Kilde: DAMVAD Analytics på baggrund af Idrættens Analyseinstitut (2014): "Danskernes forbrug af penge på sport og motion".

4 Fodboldens sundhedsøkonomiske betydning

4.1 Introduktion

DBU og fodboldklubberne spiller en afgørende rolle i forhold til at fremme en sund og aktiv livsstil i Danmark. Omfattende internationale undersøgelser har påvist, at der er adskillige positive gevinster for helbredet i forbindelse med fysisk aktivitet⁸. Blandt andet viser forskningen at risikoen for en lang række livsstilssygdomme som fx type-2 diabetes og Iskæmisk hjertesygdom reduceres. Herudover har forskningen vist at fysisk aktive personer er bedre til at optage viden og meget tyder på, at fysisk aktive personer er mere produktive på arbejdspladsen.

Fodbold er en af verdens mest populære og sundeste sportsgrene⁹. Det er en høj intensiv sportsgren¹⁰, hvor udøverne får pulsen højt op, hvilket påvirker den sundhedsmæssige effekt af træningen. Det er tidligere, ved gennemgang af 115 videnskabelige artikler, blevet kortlagt at den bedste evidens for positive sundhedseffekter findes for fodbold og løb¹¹.

Det estimeres, at ca. 10 pct. af danskerne der dyrker motion, gør det i DBU-regi, jf. Figur 4.1.

Den højintensive træning giver en stor sundhedsmæssig gevinst for de aktive fodboldspillere og for samfundet.

FIGUR 4.1
Antal personer der er aktive i DBU

Kilde: DAMVAD Analytics 2017 på baggrund af Danskernes Motions- og Sportsvaner 2016, samt befolkningsdata fra Danmarks statistik, Tabel FOLK2

Fodboldklubbernes 336.713 medlemmer er fordelt på alle aldersgrupper, jf. figur 4.2. Størstedelen af medlemmerne er herrer, men også en stor andel kvinder spiller fodbold, svarende til henholdsvis 81 pct. mænd og 19 pct. kvinder. De fleste medlemmer træner et par gange om ugen, og spiller kamp i weekenden. I gennemsnit spiller fodboldspillere ca. 5 timer fodbold om ugen.

Godt 64 pct. af fodboldspillerne er under 18 år svarende til at ca. hver femte person i alderen 0-18 år i Danmark spiller fodbold. Fodboldklubberne er dermed med til at aktivere en stor andel af befolkningen, og har stor betydning for at børn og unge har et fysisk aktivt liv og generelt på danskernes aktivitetsniveau.

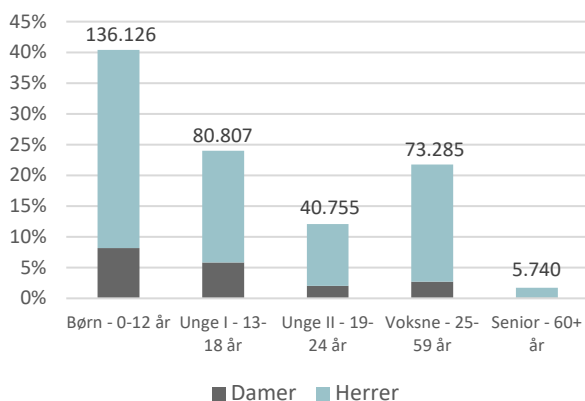
⁸Oja et al., (2014): "Health benefits of different sport disciplines for adults: systematic review of observational and intervention studies with meta-analysis"

⁹Milanovic et al., (2015): "Is Recreational Soccer Effective for Improving $\dot{V}O_2$ max? A Systematic Review and Meta-Analysis"

¹⁰Krustrup et al., (2014): "Effect of game format on heart rate, activity profile, and player involvement in elite and recreational youth players"

¹¹Oja et al., (2014): "Health benefits of different sport disciplines for adults: systematic review of observational and intervention studies with meta-analysis"

FIGUR 4.2
DBU's medlemmer fordelt på alder og køn

Kilde: DIF's medlemstal 2015

4.2 Konsekvenser ved inaktivitet

Fysisk aktivitet spiller en vigtig rolle for sundheden, og der er samtidig store samfundsøkonomiske omkostninger forbundet med fysisk inaktivitet. Ifølge WHO er fysisk inaktivitet en af de største risikofaktorer for globalt helbred i verden. Det er videnskabeligt bevist, at fysisk inaktivitet øger risikoen for tidlig død, samt en lang række sygdomme som hjertekarsygdom, type 2-diabetes, apopleksi, depression, tyktarmskræft, brystkræft og en lang række andre kræftformer. For eksempel reduceres risikoen for at få type 2-diabetes ved hård fysisk aktivitet (2-4 timer fodbold om ugen) i forhold til inaktivitet med op til 60 pct. jf. tabel 4.3. Derudover er der en øget risiko for nedsættelse af funktionsevne samt faldulykker blandt ældre ved inaktivitet¹².

¹² Sundhedsstyrelsen (2016): "Sygdomsbyrden i Danmark, Risikofaktorer"

¹³ Sundhedsstyrelsen (2016): "Sygdomsbyrden i Danmark, Risikofaktorer"

TABEL 4.3
Risikoreduktion for udvalgte sygdomme ved fysisk aktivitet i forhold til inaktivitet

Sygdomme (reduktion i pct.)	Moderat fysisk aktivitet	hård fysisk aktivitet
Iskæmisk hjertesygdom	10-30	40-50
Type 2-diabetes	10-50	20-60
Brystkræft	0-15	0-40
Kræft i tyktarmen	0-20	0-50

Kilde: DAMVAD (2013): "Sundhedsøkonomiske gevinster ved forningsidrætten under DIF".

I Danmark vurderes det, at ca. 13,8 pct. af alle dødsfald skyldes fysisk inaktivitet¹³. Derfor er det vigtigt at holde den danske befolkning fysisk aktivt både for det enkelte individ og for samfundet. Her spiller fodbolden en vigtig rolle i det danske samfund.

Fysisk aktivitet har en stor påvirkning på hyppigheden af kontakt til læge og hospital samt på antallet af fraværsdage på arbejdet. Fysisk inaktivitet er derfor forbundet med en stor samfundsøkonomisk byrde. I 2013 havde samfundet ekstra omkostninger på 5,3 mia. kr. til behandling og pleje af inaktive personer i forhold til aktive personer. Dertil var der ekstra omkostningerne forbundet med tabt produktion i forbindelse med øget sygdom for inaktive personer på yderligere 12 mia. kr. i forhold til aktive personer¹⁴.

I tabel 4.4 ses ekstra omkostningerne pr. inaktiv, der er i forbindelse med tabt produktion, samt ekstra omkostninger til behandling og pleje. Den største omkostning i forbindelse med inaktivitet er øget risiko for førtidspension. Derudover ses, at ekstraomkostningerne til sekundærsektoren, dvs. offentlige

¹⁴ Sundhedsstyrelsen (2016): "Sygdomsbyrden i Danmark, Risikofaktorer"

sygehuse og privathospitaler, udgør langt størstedelen af ekstraomkostningerne til behandling og pleje. Fodboldskader er implicit med, da omkostningerne er ekstra omkostninger ved inaktivitet i forhold til fysisk aktive. Fodboldskader vil derfor indgå i omkostningerne for de fysisk aktive.

TABEL 4.4

Ekstra omkostninger ved tabt produktion blandt fysisk inaktive (2013-kr.)	
Omkostningstype	Omk. pr. inaktiv
Kortvarigt sygefravær	2.661 DKK
Langvarigt sygefravær	1.931 DKK
Førtidspension	17.942 DKK
Tidlig død	3.655 DKK
I alt	26.190 DKK
Ekstra omkostninger til behandling og pleje blandt fysisk inaktive personer (2013-kr.)	
Omkostningstype	Omk. pr. inaktiv
Primærsektor	251 DKK
Sekundærsektor	6.712 DKK
Medicin	793 DKK
Hjemmehjælp	1.056 DKK
I alt	8.812 DKK

Kilde: Sundhedsstyrelsen (2016): "Sygdomsbyrden i Danmark, Risikofaktorer" og Danmarks statistik, Tabel FOLK2

Note: Omkostninger til behandling i primærsektoren dækker her over kontakt til alment praktiserende læger, vagtlæger, speciallæger, laboratorieundersøgelser, tandlæger og terapeuter. For sekundærsektoren er omkostningerne opgjort på baggrund af indlæggelser, ambulante hospitalbesøg samt skadestuebesøg.

35.000 kr.

... kan samfundet gennemsnitligt spare årligt, hvis DBU konverterer en inaktiv til en aktiv fodboldspiller.

4.3 Kontrafaktisk analyse af aktivitetsniveau, hvis DBU ikke fandtes

Fodbolden er med til at aktivere mange personer, som derved ikke er inaktive. Men hvor mange personer ville være inaktive, hvis fodboldklubberne ikke

fandtes, og medlemmerne dermed ikke kunne spille fodbold i klubregi?

I dette afsnit beregnes den mest sandsynlige ændring i aktivitetsniveauet for fodboldklubbernes medlemmer, hvis det antages at DBU og fodboldklubberne ikke eksisterede. Dette kaldes også for en 'kontrafaktisk analyse'. En kontrafaktisk analyse er et redskab til at vurdere, hvor meget de godt 336.713 fodboldspillere ville være aktive i den hypotetiske situation, hvor klubfodbold ikke eksisterede.

Konservativ tilgang

Der er valgt en konservativ tilgang til den kontrafaktiske analyse, hvor vi kun sætter tal på de effekter, som der er solid videnskabelig evidens for. Resultaterne i de følgende afsnit er derfor konservative og kan opfattes som minimumseffekten af fodbold.

Der foretages kun kontrafaktiske analyser for fodboldklubbernes medlemmer, som er minimum 16 år dvs. for knap halvdelen af fodboldspillerne. Det skyldes, at konsekvenserne senere i livet som følge af inaktivitet i barndom og ungdomsårene er dårligt belyst i den videnskabelige litteratur. Samtidigt mangler der solid viden om, hvordan en fysisk aktiv ungdom påvirker den fysiske aktivitet senere i livet.

Herudover beregnes der kun konsekvenserne af betydningen af at nogle fodboldspillere ville gå fra at være fysisk aktive til inaktive, hvis fodbold ikke eksisterede. Der medtages ikke effekten af at nogle spillere vil gå for at være meget fysisk aktive til i mindre grad at være fysisk aktive. Det må også formodes også at have en sundhedseffekt.

Ved at sammenholde den nuværende aktivitet hos fodboldklubbernes medlemmer over 16 år med deres aktivitet i den 'kontrafaktiske situation' får vi et estimat på betydningen (netto) af dansk fodbold på medlemmernes aktivitetsniveauet. Dette er selvsagt

ikke en enkel beregning, og derfor gennemgås de vigtigste antagelser bag udregningen nedenfor.

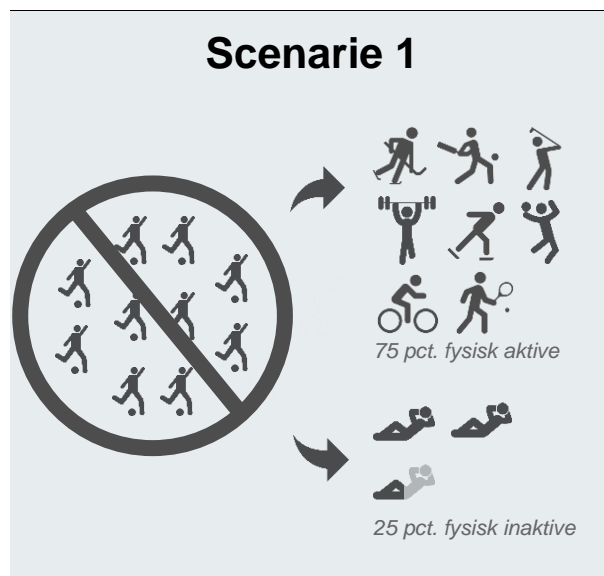
Antagelser om den kontrafaktiske situation

Det må som udgangspunkt forventes, at det fysiske aktivitetsniveau blandt fodboldspillere ikke reduceres til nul, hvis klubfodbold ikke længere eksisterede. En andel af medlemmer vil fortsat være aktive på samme niveau, mens andre vil være mindre fysisk aktive. Dertil vil en andel blive fysisk inaktive.

Der er ikke noget entydigt svar på, hvad der ville ske med fodboldspillernes aktivitetsniveau, hvis DBU og fodboldklubberne ikke eksisterede. For at afspejle denne usikkerhed opstilles forskellige scenarier og kontrafaktiske analyser for ændringen i aktivitetsniveau.

Scenarie 1: Som resten af befolkningen

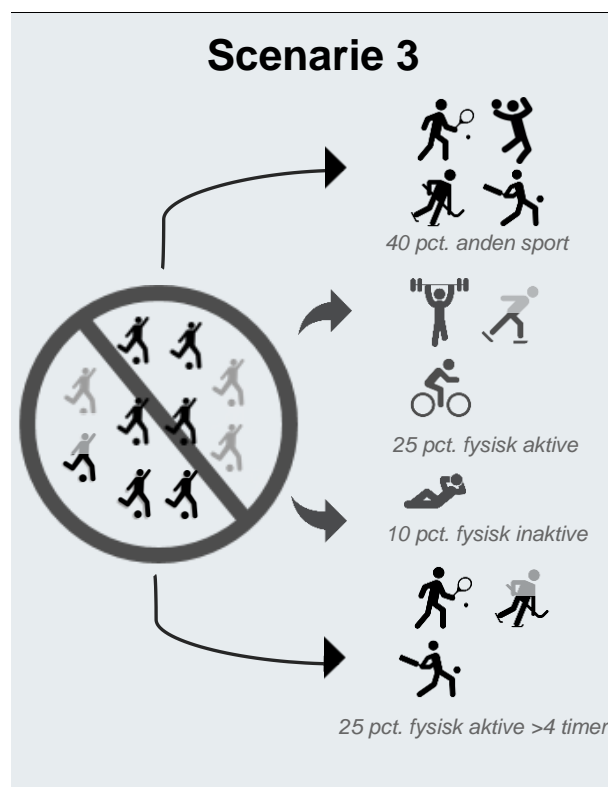
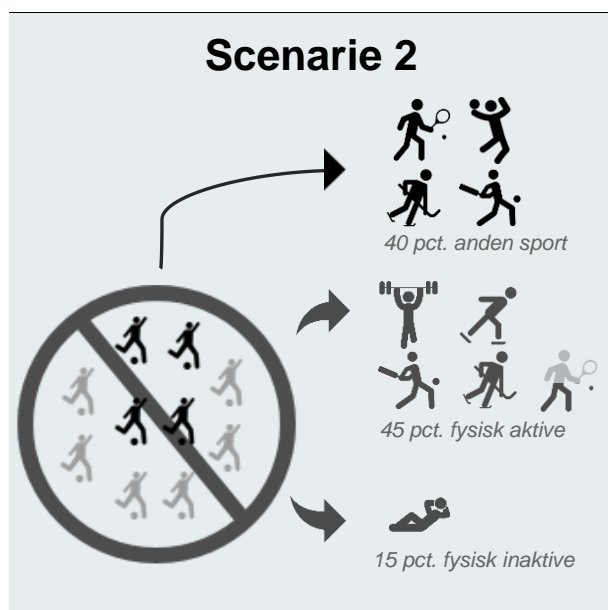
Det første scenarie, og kontrafaktiske analyse, tager udgangspunkt i at fodboldspillere ville være fysisk aktive i samme omfang som befolkningen generelt. Det fysiske aktivitetsniveau er opgjort på baggrund af spørgeskemaundersøgelsen "Danskernes Motions- og Sportsvaner 2016". I befolkningen generelt er 75 pct. fysisk aktive og 25 pct. fysisk inaktive.

Scenarie 2: Øget aktivitet i anden sport

Da fodboldspillere formentlig er mere aktive end den gennemsnitlige dansker, forventes det at personer der spiller fodbold, formentlig fortsat i høj grad vil være aktive selvom DBU og fodboldklubberne ikke eksisterede.

Ca. 40 pct. af fodboldklubbernes medlemmer dyrker også andre sportsgrene og er medlem af andre sportsklubber. Det må for denne gruppe af fodboldspillere forventes, at de ville substituere hen og dyrke den anden sport mere intensivt, hvis DBU og fodboldklubberne ikke eksisterede. Derfor antages det, at disse personer fortsat vil være fysisk aktive. Gruppen holdes i dette scenarie derfor ude af den kontrafaktiske beregning. Herefter antages det, at de fodboldspillere som ikke dyrker en anden sport vil være fysisk aktive i samme omfang som befolkningen generelt.

Scenarie 3: Aktive finder anden sport

Det tredje scenarie, og kontrafaktiske analyse, bygger på en mere konservativ beregning. Her ses ugen. Disse personer antages på linje med de fodboldspillere, der dyrker anden idræt at fortsætte med at være fysisk aktive. Herefter antages det, at de fodboldspillere som ikke dyrker en anden sport, og som er aktive i mindre end 4 timer om ugen, vil være fysisk aktive i samme omfang som befolkningen generelt.

TABEL 4.5
Kontrafaktisk beregning af hvor mange fodboldspillere, der ville blive inaktive

	Antal inaktive	Andel inaktive
Scenarie 1: Som resten af befolkningen	35.026	25 pct.
Scenarie 2: Øget aktivitet i anden sport	21.935	16 pct.
Scenarie 3: Aktive finder anden sport	12.737	9 pct.

Kilde: DAMVAD Analytics 2017 på baggrund af Danskernes Motions- og Sportsvaner 2016,

Note: Antallet af inaktive er vægtet efter alder og køn.

Vurdering af de tre scenarier

Formentlig ville fodboldklubbernes medlemmernes aktivitetsniveau ændre sig, så antallet der ville ende med at være inaktive vil være et sted mellem det

første og tredje scenarie dvs. at mellem 9-25 pct. ville blive inaktive jf. tabel 4.5. For at øge validiteten af analysen beregnes konsekvenserne ved hvert af de tre scenarier.

Det skal bemærkes, at de to sidste scenarier er ret konservative. De mest aktive fodboldmedlemmer pilles helt ud af beregningerne og det antages, at de alle forbliver fysisk aktive. Det må forventes at nogle af disse spillere har en stærk præference for fodbold og ville risikere at blive inaktive, hvis fodbold ikke eksisterede. For den resterende gruppe af fodboldspillere, dvs. de mindst aktive spillere, antages det at de ville være som resten af befolkningen dvs. at 75 pct. af dem stadig ville forblive aktive.

Ved at estimere ændringerne i det fysiske aktivitetsniveau for fodboldspillerne, og derved antallet af inaktive, bliver det via de kontrafaktiske analyser muligt at beregne den sundhedsøkonomiske effekt af fodboldspillernes aktivitet i DBU-regi.

Beregning af antal inaktive

I Figur 4.6 nedenfor er beregningen af inaktive illustreret for Scenarie 1. Der foretages kun kontrafaktiske analyser for DBU's medlemmer, der er minimum 16 år. Af de ca. 160.00 medlemmer over 16 år ville 75 pct. fortsat ville være aktive, mens de resterende 25 pct. ville blive inaktive svarende til 35.026 personer. For andet og tredje scenarie ville antallet af inaktive personer blive henholdsvis 21.935 og 12.737, jf. tabel 4.5

Vidste du...

... at mellem 12.737 og 35.026 personer ville blive inaktive, i den kontrafaktiske situation hvor DBU og fodboldklubberne ikke eksisterede.

4.4 Konsekvenser for børn ved inaktivitet

Konsekvenserne og derved omkostningerne af inaktivitet indtræder først ved inaktivitet i en senere alder. For at beregne de samlede økonomiske konsekvenser af, at DBU og fodboldklubberne ikke eksisterede ville det derfor være nødvendigt at vide hvor mange af fodboldklubbernes medlemmer under 16 år, som ville være inaktive senere i livet som følge af at klubfodbold ikke eksisterede.

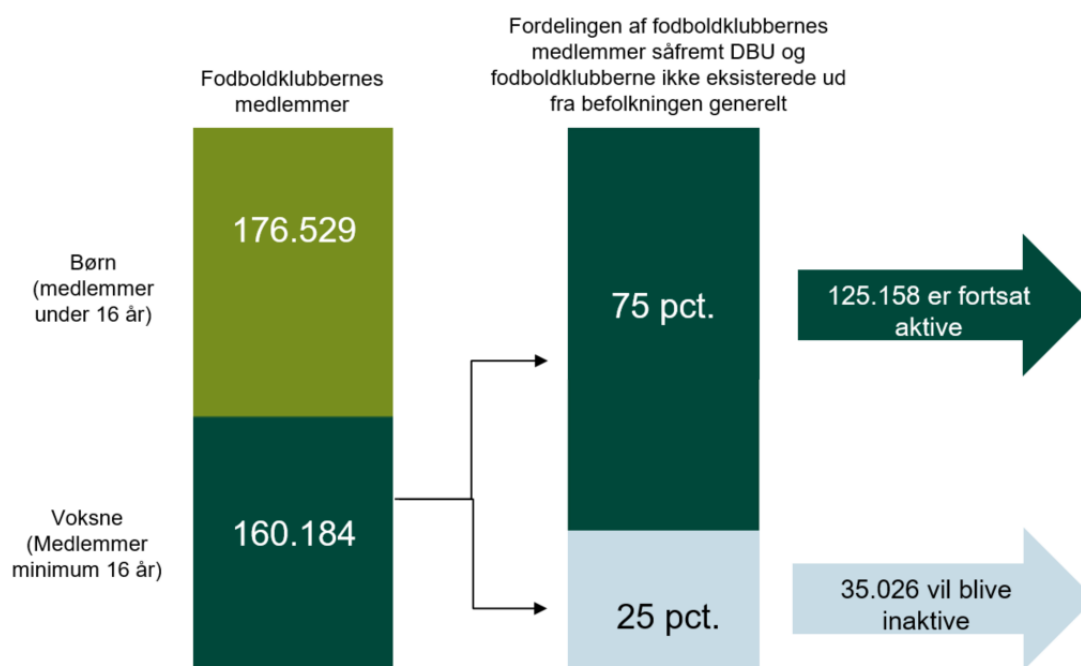
Det er dog stadig dårligt belyst i litteraturen hvilke direkte konsekvenser inaktivitet i barndom og ungdomsårene vil have senere i livet. Det er derfor ikke til at sige med sikkerhed, hvor mange børn som vil være inaktive senere i livet, hvis DBU og fodboldklubberne ikke fandtes.

Der er flere studier der undersøger, hvordan fysisk aktivitet som barn hænger sammen med aktivitetsniveauet senere i livet. Dog er der få studier der ser på sammenhængen helt fra barndom til en sen voksenalder. Det skyldes, at aktivitetsniveauet som barn skal spores helt op til aktivitetsniveau som voksen. Det tager derfor mange år at lave et sådant studie. Det er ved gennemgang af en lang række studier, som er publiceret siden år 2000, vist at der er en lille men positiv signifikant sammenhæng mellem fysisk aktivitet i barndom og ungdomsårene med fysisk aktivitet senere i livet¹⁵.

De fleste studier undersøger sammenhængen fra teenageårene til voksenårene. Ses udelukkende på

FIGUR 4.6

Koncept for kontrafaktiske beregninger af ændrede aktivitetsniveauer blandt fodboldklubbernes medlemmer for Scenarie 1

Kilde: DAMVAD Analytics 2017

¹⁵ Telama, R. (2009). Tracking of Physical Activity from Childhood to Adulthood: A Review.

studier som ser på sammenhængen mellem aktivitetsniveau som barn helt op til aktivitetsniveau som voksen er effekten meget lav eller insignifikant. Fra alderen 11 til 42 år var korrelationen i ét studie fx kun 0,03 for mænd og insignifikant for kvinder. Korrelation er et statistisk mål for sammenhængsgraden mellem to variable. Værdien ligger altid mellem -1 og 1, hvor en værdi på 1 angiver perfekt sammenhæng og en værdi på 0 angiver ingen sammenhæng. En værdi på 0,03 angiver derfor kun en meget lille sammenhæng. I et andet studie findes en korrelation på 0,35 for mænd og 0,17 for kvinder fra alderen 9 til 30 år. Kun et studie, baseret på meget gammelt data, fandt en signifikant sammenhæng mellem fysisk aktivitet fra alderen 11 til 67 år: 0,14 for mænd og 0,12 for kvinder. Dette studie er senere blevet understøttet af retrospektive studier, dvs. studier som undersøger aktivitetsniveauet tilbage i tid for ældre personer, og ikke som de tidligere nævnte studier, der sporer personer fra barndom og frem.

Da effekterne i de forskellige studier er meget forskellige, har det ikke været muligt at beregne hvor mange af fodboldklubbernes medlemmer under 16 år, som ville være inaktive som voksne hvis DBU og fodboldklubberne ikke eksisterede. Formentlig ville nogle af fodboldspillerne under 16 år være inaktive som voksne, hvis DBU og fodboldklubberne ikke eksisterede. Det samlede antal af inaktive ville derfor, alt andet lige, være højere end antallet angivet i tabel 4.5.

Beregningen af fodboldens sundhedseffekt i de næste afsnit er derfor et konservativt estimat, og den 'sande' effekt er formentlig større.

4.5 Fra aktivitetsniveau til sundhedsmæssig betydning af fodbold

Til beregning af den sundhedsmæssige betydning af fodbold indgår ændringerne i det fysiske aktivitetsniveau.

Ud af de 160.184 personer, som spiller fodbold i DBU-regi og er minimum 16 år, vil antallet af fodboldspillernes, som fortsat vil være aktive, hvis DBU og fodboldklubberne ikke eksisterede, ligge i intervallet 125.158 til 147.447 personer. For denne gruppe er der ingen ændringer i det fysiske aktivitetsniveau, og dermed ligeledes ingen effekt på sundhedstilstanden i samfundet.

For de 12.373 til 35.026 personer, som ville blive inaktive, hvis DBU og fodboldklubberne ikke eksisterede, har det derimod en stor sundhedsmæssig betydning. Det skyldes, at inaktivitet, som tidligere nævnt, øger risikoen for tidlig død og en lang række sygdomme.

En stigning i antallet af personer der er inaktive, vil medføre en stigning i personer med sygdomstilfælde, hvilket i samfundsøkonomisk forstand har en dobbelt negativ betydning. For det første betyder det øgede omkostninger til behandling af patienter i sundhedssystemet. For det andet indebærer det et produktionstab, idet sygdom fører til et øget antal sygedage fra arbejde.

Per person der bliver inaktiv stiger antallet af kortvarigt sygefravær på arbejdet med ca. 2,2 dage, det svarer til i alt mellem ca. 26.000 og 71.000 ekstra sygedage om året, hvis DBU og fodboldklubberne ikke eksisterede.

For langvarigt sygefravær stiger antallet af sygedage med ca. 2,0 dage, per person der bliver inaktiv. Det betyder at antallet af ekstra dage med langvarigt sygefravær ville stige med mellem ca. 25.000 og 68.000 dage årligt hvis DBU og fodboldklubberne ikke eksisterede.

Sammenlagt stiger antallet af sygedage med mellem ca. 50.000 og 140.000 dage årligt, svarende til

mellem 235 og 645 tabte antal fuldtidsstillinger om året¹⁶.

4.200 sygedage sparet årligt

... for samfundet i gennemsnit, per 1.000 personer som konverteres fra inaktive til aktive fodboldspillere.

4.6 Udregning af den sundhedsøkonomiske besparelse

Som tidligere vist i tabel 4.4, er der store omkostninger forbundet med hver enkelt inaktiv. Ganges omkostningerne pr. inaktiv på antallet af inaktive, der ville være hvis fodboldklubberne ikke eksisterede, fås et estimat for de omkostninger fodbolden sparer samfundet for årligt. Samlet set medfører fodbold sundhedsøkonomiske besparelser for samfundet på mellem 407 – 1.118 mio. kr. årligt, jf. Tabel 4.8.

Omkostningerne forbundet med tabt produktion er på mellem 352 – 969 mio. kr. årligt for de fodboldspillere, som ville blive inaktive, hvis DBU ikke eksisterede. Heraf udgør omkostningerne til førtidspension ca. 70 pct.

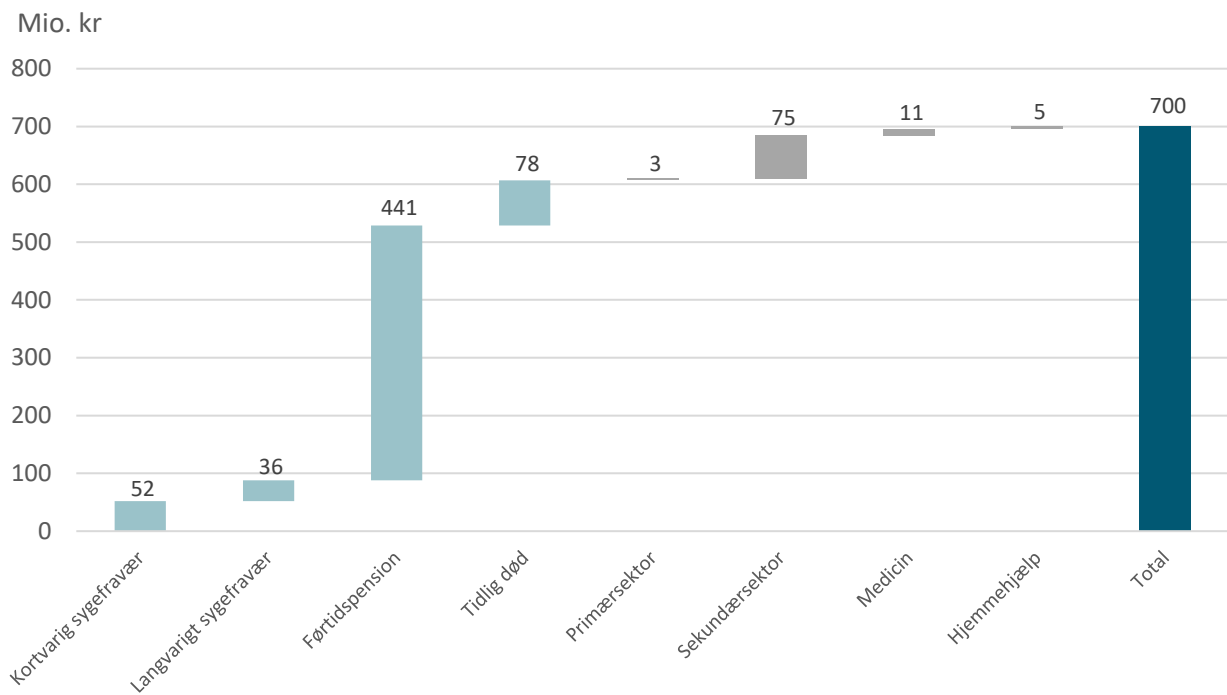
Omkostningerne til behandling og pleje af de fysisk inaktive er på mellem 54 – 149 mio. kr. årligt hvoraf omkostningerne i sekundærsektoren (sygehuse og privathospitaler) udgør ca. 80 pct.

Fysisk inaktivitet er en stor omkostning for samfundet, men set ud fra et samfundsøkonomisk perspektiv vil tidlig død i forbindelse med inaktivitet medføre en besparelse i fremtidigt offentlig forbrug. Både i forbindelse med offentlig forbrug, som offentlig transport, politi, kultur og sparede omkostninger til husstandenes private forbrug, men også sparede offentlige udgifter til behandling og pleje i sundhedssektoren¹⁷.

¹⁶ En gennemsnitlig person arbejder 216 dage om året (SKAT 2017)

¹⁷ Sundhedsstyrelsen (2016): "Sygdomsbyrden i Danmark, Risikofaktorer"

FIGUR 4.7
Årlige samfundsomkostninger hvis fodboldklubberne ikke fandtes. Scenarie 2

Kilde: DAMVAD Analytics (2017) på baggrund af Sundhedsstyrelsen (2016): "Sygdomsbyrden i Danmark, Risikofaktorer" og DBU's medlemstal

TABEL 4.8

Antal inaktive og årlige omkostninger, hvis DBU og fodboldklubberne ikke eksisterede

Inaktive hvis DBU og fodboldklubberne ikke eksisterede			
	3. scenarie	2. scenarie	1. scenarie
Antal	12.737	21.935	35.026
Ekstra omkostninger ved tabt produktion blandt fysisk inaktive (2013 kr.)			
Mio. kr.	Omk. for alle DBU inaktive i scenarie 3	Omk. for alle DBU inaktive i scenarie 2	Omk. for alle DBU inaktive i scenarie 1
Kortvarigt sygefravær	30	52	83
Langvarigt sygefravær	21	36	57
Førtidspension	256	441	704
Tidlig død	45	78	125
I alt	352	607	969
Ekstra omkostninger til behandling og pleje blandt fysisk inaktive personer (2013 kr.)			
Mio. kr.	Omk. for alle DBU inaktive i scenarie 3	Omk. for alle DBU inaktive i scenarie 2	Omk. for alle DBU inaktive i scenarie 1
Primærsektor	2	3	5
Sekundærsektor	44	75	120
Medicin	6	11	17
Hjemmehjælp	3	5	8
I alt	54	93	149
Samlede ekstra omkostninger, hvis DBU ikke eksisterede			
Mio. kr.	Omk. for alle DBU inaktive i scenarie 3	Omk. for alle DBU inaktive i scenarie 2	Omk. for alle DBU inaktive i scenarie 1
Total	407	700	1.118

Kilde: DAMVAD Analytics (2017) på baggrund af Sundhedsstyrelsen (2016): "Sygdomsbyrden i Danmark, Risikofaktorer" og DBU's medlemstal
 Note: Antallet af inaktive og omkostningerne er vægtet efter alder og køn.

5 Fodboldens sociale effekter

Introduktion

DBU som organisation ønsker at gøre en forskel for samfundet, med fodbold som redskab. Ikke kun med fokus på sundhed og de økonomiske effekter af fodbold, som er gennemgået i de tidligere afsnit, men også med fokus på blandt andet integration, social ansvarlighed og inklusion.

Siden sommeren 2014 har DBU's brand koncept været 'En Del af Noget Større', som er DBU's budskab til fans, samarbejdspartnere og det øvrige Danmark om, at fodbold på mange måder ikke kun er et spil, men er en del af noget større. Fodbold bliver brugt som redskab til at takle større samfundsmæssige udfordringer, såsom eksempelvis sundhed, integration, socialt samvær og inklusion, både nationalt og lokalt.

DBU er dermed forrest i feltet, når det kommer til samfundsmæssigt engagement blandt verdens fodboldforbund, blandt andet på grund af det stærke fokus på breddeområdet¹⁸.

Foto: Fodboldbilleder.dk

DBU har udviklet en lang række aktiviteter og initiativer, der tager hånd om blandt andet sundhed og

inklusion gennem fodbold, som eksempelvis Fodbold Fitness, Holdninger og Handlinger, Kom ud af PomFRITTEN, GET2 Fodboldskoler og Fodbold som Beskæftigelse. Vi vil i dette afsnit dykke ned i de to sidst nævnte, Get2 Fodboldskoler og Fodbold som Beskæftigelse og anskueliggøre og illustrere effekterne af initiativerne.

¹⁸ DBU (2016): https://www.dbu.dk/oevrigt_indhold/om_dbu/samfundsansvar

5.1 Case: DBU's Get2 Fodboldskoler

Initiativet, DBU's Get2 Fodboldskoler, forsøger at tiltrække unge fra udsatte boligområder til foreningslivet, og tilbyde dem muligheden for at spille fodbold, få venner og opbygge nye kompetencer. Se fakta boks om DBU's Get2 Fodboldskoler for yderligere information.

På den måde er Get2 Fodboldskoler med til at engagere de unge i foreningslivet, så de føler de er en del af noget større. Get2 Fodboldskolerne er med til at give de unge bedre selvværd og selvtillid. Det sociale fællesskab i fodboldklubberne er samtidig med til, at de unge får nye venner, og der skabes en holdånd. Get2 fodboldskolerne er derfor med til at give et alternativ til nogle af dem, som hænger ud på gaderne, og som har stor sandsynlighed for at ende med at blive kriminel.

Mahmoud Dirawi, trænerleder på fodboldskole i Gellerup, som også har deltaget i Get2 Fodboldskole i Gellerup siger:

"I starten af 15-års alderen skulle jeg tage en beslutning: Ville jeg gerne være lidt kriminel eller have noget med fodbold at gøre i stedet for. Og der tog jeg den rigtige beslutning (fodbold)."

-Mahmoud Dirawi

DBU's Get2 Fodboldskoler

DBU har siden 2011 afviklet særlige fodboldskoler i udsatte boligområder for at støtte de lokale fodboldklubber og give flere børn mulighed for at prøve det populære sommerferietilbud.

DBU's Get2 fodboldskoler har årligt 700-900 deltagende børn, der bor i belastede områder.

Brugerbetalingen på DBU's Get2 Fodboldskole er lavere end normalt, og målet er at give børnene en sommeruge fuld af oplevelser samt at inkludere og fastholde dem i dansk foreningsidræt.

Udover at skabe glæde hos den enkelte deltager, har det nemlig vist sig at, initiativer med forankring i de lokale klubber kan øge idrætsdeltagelsen. Samtidig bliver flere nydanskere integreret i foreningslivet som trænere for deres børn eller som frivillige ledere i den lokale idrætsforening

DBU's Get2 Fodboldskoler er en del af DIF's Get2Sport projekt, der skal understøtte foreningslivet rundt omkring i Danmark. Projektet er støttet af Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold.

Tidligere undersøgelser har vist, at et aktivt medlemskab af en sportsklub mindsker unges risiko for at påbegynde en kriminel løbebane¹⁹.

Når først unge ender i kriminalitet, er der mange omkostninger forbundet herved, ikke kun i form af direkte omkostninger til politi, retsvæsen, kriminalfor-

¹⁹ Center for BolidSocial Udvikling (2013): *Unge, Sport og Kriminalitet, En undersøgelse af sportsklubbens kriminalitetsforebyggende potentiale i udsatte boligområder*

sorg, forsikring og tabt arbejdsfortjeneste for fængslede, men også i form af indirekte omkostninger som øgede udgifter til overførsler, lavere livsindkomst og lavere skatteindtægter.

Foto: Fodboldbilleder.dk

Allerede som ung er der høje omkostningerne forbundet ved kriminalitet. For kriminelle unge uanset etnicitet er den gennemsnitlige socialudgift 275.000 kr. årligt pr. person. Kriminelle unge defineres som udsatte børn og unge, hvor kriminalitet²⁰ indikerer at de er udsat.

Samtidig har en tidligere analyse vist, at gruppen af borgere der er dømt for personfarlig kriminalitet, i gennemsnit koster samfundet 1,9 mio. kr. mere end den gennemsnitlige borger²¹.

1,9 mio. kr. sparet

... for samfundet, per person fodbolden forhindrer i at blive kriminel.

²⁰ Socialpolitisk Redegørelse 2016, Definition af Kriminalitet: Sigtet efter straffeloven, våbenloven eller loven om euforiserende stoffer inden for de seneste 5 år (2010-2014). oplysninger fra sigtelsesregistret, som også omfatter børn under 15 år.

Hvis fodbolden, blandt andet gennem DBU's Get2 Fodboldskoler, kan være med til at give de unge en fritidsaktivitet og en fællesskabsfølelse, så de ikke længere hænger ud på gaden og dermed risikerer at blive kriminelle, kan samfundet over en livstid spare op til 1,9 mio. kr. per person, der undgår at blive kriminel.

5.2 Case: Fodbold som beskæftigelse

Fodbold som beskæftigelse er et aktiveringsprojekt i Herlev Kommune, hvor unge som ikke er startet uddannelse eller job efter grundskolen, skal hjælpes med at komme ud af ledighed ved hjælp af fodbold og praktikophold. Se fakta boks om Fodbold som beskæftigelse for yderligere information.

Fodbolden er med til at give de unge mennesker noget indhold i deres hverdag, som giver mening og noget at stå op til. Samtidig får de nogle nye holdkammerater, som både skaber et fællesskab og følelsen af at nogen tror på dem og har brug for dem, og skaber et nyt netværk. Når de unge får succesoplevelser, giver det ofte et boost af selvtillid, som hjælper dem med at tro på sig selv.

Fodbolden er dermed med til at sætte gang i en positiv spiral, som kan få de unge til selv at skabe og igangsætte forandringer i deres liv.

²¹ Rambøll (2013): *Samfundsøkonomisk analyse af kriminalpræventive indsatser*

Foto: Fodboldbilleder.dk

S

Anders Bendtsen som i knap fem år har kæmpet med skizofreni og angst, har deltaget i Fodbold som Beskæftigelse og udtaler²²:

”Det har været en game-changer for mig. Det har ændret alt: Jeg er gået fra at sidde og kigge ind i en væg til at have søgt uddannelse i går. Det har gjort en verden til forskel”

-Anders Bendtsen

Der er forskellige omkostninger forbundet med de uddannelsesparate unge, aktivitetsparate unge eller unge flygtninge. For en gruppe af dem er der omkostninger i form af offentligforsørgelse, som kan undgås, hvis de får et job eller løntilskud. Derudover er der for de unge, som ikke er kommet i uddannelse endnu, også en omkostning i form af tabt samfundsgevinst ved, at de ikke får sig en uddannelse.

Uddannelsesgevinsten kan opdeles i flere faktorer. Dels giver øget uddannelse en velstandseffekt i form af større jobsikkerhed og bedre arbejdsmarkedstilknytning, som giver flere år på arbejdsmarkedet end, hvis de unge havde forblevet ufaglærte. Derudover er der en samfundsgevinst i form af højere produktivitet, og derved højere lønninger, som i sidste ende skaber højere skattebetalinger til samfundet.

En analyse lavet i efteråret 2016 viser, at samfundet vinder stort på at folk uddanner sig. De forskellige typer af uddannelser bidrager alle til samfundet. Samfundsgevinsten bliver beregnet ud fra de ekstra skatteindtægter, der skabes fraregnet uddannelsesomkostningerne og overførsler, i forhold til hvis personen ikke havde haft en uddannelse. Den samfundsmæssige gevinst stiger des længere uddannelse. Erhvervsuddannelserne bidrager med gennemsnitlige 2,8 mio. kr. i til samfundet, blandt andet bidrager en elektriker med 3,2 mio. kr., en SOSU-medhjælper med 1,7 mio. kr. og en landmand med 2,4 mio. kr. Mens de korte og mellemlange videregående uddannelser bidrager med 4-5 mio. kr. og akademikerne bidrager med 9,7 mio. kr.²³

2,8 mio. kr.

... er størrelsen på den gennemsnitlige økonomiske samfundsgevinst, hvis fodbolden får bare en person til at gennemføre en erhvervsuddannelse.

For de aktivitetsparate kan der ligeledes være store besparelser, hvis de unge kommer i job og ikke en-

²² Citat Metroxpress 9. december 2015

²³ AE (2016): https://www.ae.dk/sites/www.ae.dk/files/dokumenter/analyse/ae_ekstra-millioner-at-hente-ved-at-uddanne-sig.pdf

der som langtidsledig. Gevinsten dækker blandt andet over sparede udgifter til overførsler og øgede skatteindtægter.

Det offentlige vil få en gevinst på mellem 62-99.000 kr., hvis en ledig kommer i arbejde. Det gælder for udsatte ledige, som blandt andet langtidsledige.

Tallene stammer fra en tidligere analyse lavet af KORA i 2015²⁴. Analysen viser samtidig, at der også er en samfundsgevinst, når ledige kommer i flexjob. Her er gevinsten 15-16.000 kr. om året.

Analysen konkluderer, at der er en stor gevinst for samfundet, hvis de svage ledige er i job i bare tre måneder end hvis den ledige slet ikke var kommet i job²⁵.

Initiativet fodbold som beskæftigelse, kan dermed være med til at spare samfundet for mellem 62-99.000 kr. årligt, hvis fodbolden formår at få bare en af de unge i arbejde og ud af ledigheden.

Fodbold som beskæftigelse

Projektet er et partnerskab mellem fodboldklubben B73, Herlev Kommune og DBU Sjælland.

Projektet har til formål at sikre, at de unge kommer i job og uddannelse igennem fodbolden. Fællesskab, motion og netværk skal desuden sikre, at de unge fastholdes og opkvalificere de unge gennem faglig undervisning, så forløbet forstærker de unges muligheder for at komme ud af offentlig forsørgelse og i uddannelse.

Målgruppe for projektet:

- Uddannelsesparate unge - 18-29 årige unge, der ikke er kommet i gang med uddannelse eller job efter grundskolen, som efter beskæftigelseslovgivningen er visiteret 'uddannelsesparate'
- Aktivitetsparate unge - unge, der ikke er klar til uddannelse grundet komplekse problemer af fx social eller helbreds-mæssig karakter. Gruppen omhandler de unge, der har risiko for, at de ikke kommer i gang med job eller uddannelse på ordinære vilkår.
- Unge flygtninge - 16-30 årige unge, der er kommet til Danmark, indenfor de sidste to år og som dermed fortsat er under integrationsloven. Det er unge der endnu ikke er kommet i gang med job eller uddannelse, og som har et sparsomt netværk.

Projektet har i første omgang haft 14 unge tilknyttet aktiveringsprojektet. 10 ud af 14 deltagere er nået i mål med at finde en form for beskæftigelse (job, løntilskud eller studie),

²⁴ KORA (2015): "Potentialeberegning af beskæftigelse for udsatte ledige".

²⁵ KORA (2015): "Potentialeberegning af beskæftigelse for udsatte ledige".

6 Metodebeskrivelse

6.1 Uddybende forklaring af DAMVAD Analytics Input-Output model

Til at beregne DBU's økonomiske betydning, og de afledte effekter tages udgangspunkt i DAMVAD Analytics detaljerede Input-Output model over dansk økonomi samt data fra Danmarks Statistik.

Modellen tager højde for afledte effekter i økonomien, såkaldte multiplikatoreffekter. Når fodboldklubberne indkøber varer fx spillertøj og fødevarer, og når de køber serviceydelser som fx transport, rengøring, marketing og revision, skaber klubberne økonomisk aktivitet i andre brancher. Når fodboldklubberne køber en ydelse fra en anden branche skaber dette køb ikke udelukkende aktivitet i den pågældende branche, men også hos branchens underleverandører – der bliver skabt "ringe i vandet".

Hjertet i modellen er Nationalregnskabets Input-Output tabeller. Tabellerne er et meget anvendt værktøj, der viser sammenhænge mellem hvad der rent økonomisk går *ind* og hvad der kommer *ud* af en branche. Den viser altså branchers produktion (*output*) og branchers køb af varer i andre brancher som *input* til produktionen.

På baggrund af Input-Output tabellerne har DAMVAD Analytics udviklet en model, som følger gængse principper for Input-Output analyser²⁶. Modellen kan analysere effekten, af at øge den økonomiske aktivitet i en eller flere brancher, på kryds og tværs i økonomien.

Danmarks Statistik benytter flere forskellige detaljeringsgrader, når de opgør den økonomiske aktivitet på brancheniveau. Den mest detaljerede opdeling for nationalregnskabstal er 117 brancher, som er

den detaljeringsgrad, der benyttes i DAMVAD Analytics IO model. Disse 117 brancher kan så aggregeres til mere generelle brancher i præsentationen af resultaterne.

En Input-Output model er *ikke* en (generel) ligevægtsmodel. Modellen tager således ikke hensyn til eventuelle kapacitetsbegrænsninger på kapital- eller på arbejdsmarkedet. Modellen tager altså ikke stilling til evt. negative effekter, fx øget lønpres, som følge af øget efterspørgsel i økonomien. Modellen er en kortsigtsmodel.

6.2 Nærmere beskrivelse af beregning af inaktive

Antallet der ville blive inaktive, hvis DBU og fodboldklubberne ikke fandtes, bliver beregnet for fodboldklubbernes medlemmer på over 16 år.

Beregningerne tager udgangspunkt i DBU's medlemmer fordelt på køn og alder, jf. tabel 6.1. Aldersgrupperne er tilpasset så de passer til Sundhedsstyrelsen rapport, *Sygdomsbyrden i Danmark, Risikofaktorer*.

TABEL 6.1
Fodboldklubbernes medlemmer fordelt efter alder

	16-34	35-64	65-74	I ALT
Mænd	82.840	45.852	5.464	134.156
Kvinder	19.257	6.494	276	26.028
I alt	102.097	52.346	5.740	160.184

Kilde: DAMVAD Analytics 2017 på baggrund af tal fra DBU

For at finde antallet af inaktive tages udgangspunkt i Danskernes motions- og sportsvaner 2016. I

²⁶ Se eksempelvis Ronald E. Miller og Peter D. Blair: "Input-Output Analysis: Foundations and Extensions" 2nd Edition 2009.

denne undersøgelse har 3.914 respondenter svaret på blandt andet følgende spørgsmål "Dyrker du normalt motion/sport?". Herudfra findes antallet af inaktive fordelt efter aldersgrupper, jf. tabel 6.2. Aldersgrupperne er tilpasset og vægtet så de passer til Sundhedsstyrelsen rapport, *Sygdomsbyrden i Danmark, Risikofaktorer*

TABEL 6.2
Andel inaktive i befolkningen fordelt efter alder

	16-34	35-64	65-74	I ALT
Inaktive	39,8 pct.	38,7 pct.	37,0 pct.	39 pct.

Kilde: DAMVAD Analytics 2017 på baggrund af Danskernes motions- og sportsvaner 2016.

Antallet af inaktive bliver herefter beregnet for tre forskellige scenarier, og tallene i tabel 4.5 i afsnittet om *Fodboldens sundhedsøkonomiske betydning* findes. Beregningerne for hver af de tre scenarier gennemgås nedenfor. Der er også taget højde for kønsforskelle i beregningerne, men det er udeladt i eksemplerne nedenfor for overblikkets skyld.

6.2.1 Som resten af befolkningen

Antallet af personer der bliver inaktive bliver beregnet for hver aldersgruppe ud fra formlen:

Fodboldklubbernes medlemmer i aldersgruppen x andelen der er inaktive i befolkningen for den pågældende aldersgruppe

Regneeksempel for aldersgruppen 16-34 år:

$$102.097 \times 39,8 \text{ pct.} = 40.635 \text{ personer}$$

Denne beregning laves for alle aldersgrupper over 16 år, og efterfølgende summeres alle inaktive for hver aldersgruppe:

$$\sum (40.635 + 20.241 + 2.124) = 62.999 \text{ personer}$$

6.2.2 Øget aktivitet i anden sport

En stor del af fodboldklubbernes medlemmer over 16 år dyrker en anden sport ved siden af fodbolden, svarende til 37,4 pct. af medlemmerne.

Det forventes, at medlemmer der dyrker en anden sport ved siden af, ville substituere hen til denne sport, hvis fodboldklubberne stoppede med at eksistere. Det er derfor kun for den resterende del af fodboldklubbens medlemmer vi regner antallet af inaktive ud for.

Antallet af personer der bliver inaktive bliver beregnet ud fra følgende formel:

(Fodboldklubbernes medlemmer i aldersgruppen x (1- 37,4 pct.)) x andelen der er inaktive i befolkningen for den pågældende aldersgruppe

Regneeksempel for aldersgruppen 16-34 år:

$$102.097 \times (1- 37,4 \text{ pct.}) \times 39,8 \text{ pct.} = 25.448 \text{ personer}$$

Denne beregning laves for alle aldersgrupper, og efterfølgende summeres alle inaktive for hver aldersgruppe:

$$\sum (25.448 + 12.676 + 1.330) = 39.454 \text{ personer}$$

6.2.3 Aktive finder anden sport

Udover den store del af fodboldklubbernes medlemmer, der dyrker en anden sport ved siden af fodbolden, er der også en stor del af de resterende fodboldspillere som er aktive med fodbold i mere end fire timer om ugen. I alt er 41,9 pct. af medlemmerne, som ikke dyrker en anden sport ved siden af fodbold, aktive i mere end 4 timer om ugen. For de meget aktive fodboldspillere antages, at de har en præference for at dyrke idræt flere gange om ugen, og at de ville finde en anden sport at være aktive i,

hvis de ikke kunne spille fodbold. Det er derfor kun for den resterende del af fodboldklubbens medlemmer, antallet af inaktive bliver beregnet for.

Antallet af personer der bliver inaktive bliver beregnet ud fra følgende formel:

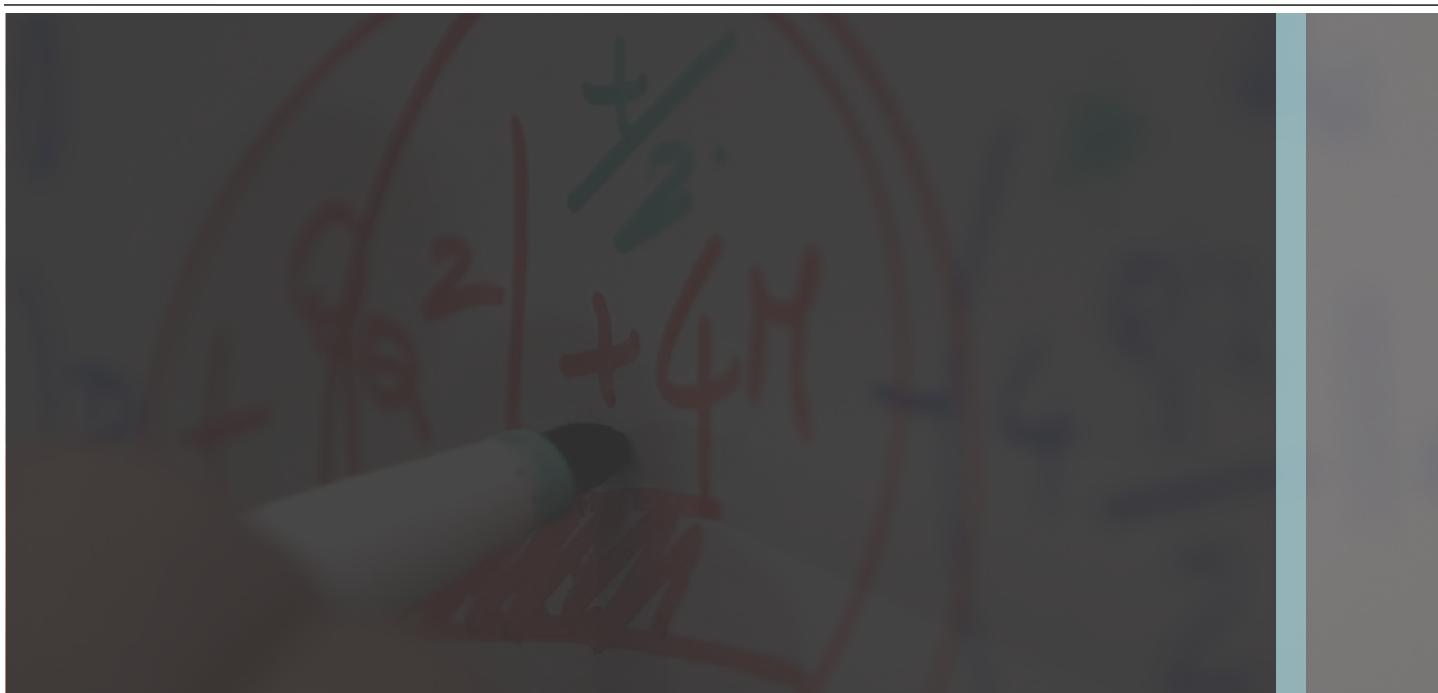
(Fodboldklubbernes medlemmer i aldersgruppen x (1- 37,4 pct.) x (1- 41,9 pct.)) x andelen der er inaktive i befolkningen for den pågældende aldersgruppe

Regneeksempel for aldersgruppen 16-34 år:

$$102.097 \times (1 - 37,4 \text{ pct.}) \times (1 - 41,9 \text{ pct.}) \times 39,8 \text{ pct.} \\ = 14.776 \text{ personer}$$

Denne beregning laves for alle aldersgrupper, og efterfølgende summeres alle inaktive for hver aldersgruppe:

$$\sum (14.776 + 7.360 + 772) = 22.909 \text{ personer}$$

DAMVAD
ANALYTICS

Havnegade 39
DK-1058 Copenhagen K